

Norconsult AS
PB 626
1303 SANDVIKA
Att. Eivind Huseby

Saksbehandler, innvalgstelefon

Toril Elisabeth Hasle, 69247121

Tillatelse til å legge nye vannledninger i Nordre Øyeren naturreservat

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir dispensasjon fra verneforskriften for Nordre Øyeren naturreservat for å legge nye vannledninger i området Merkja.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad datert 02.09.2021. Det er søkt om tillatelse til å grave ned nye vannledninger i Merkja i Nordre Øyeren naturreservat i Lillestrøm kommune, jf. vedlagte kartutsnitt fra søknaden. Arbeidene skal utføres i forbindelse med oppgradering av vannforsyningsanlegget i regionen. Eksisterende pumpestasjon i Fetveien skal utvides, og det tilhørende ledningsnett skal skiftes ut. Det er nødvendig å legge nye ledninger innenfor verneområdet mellom Nerdrumveien og eksisterende kummer innenfor reservatet.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Nordre Øyeren naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Nordre Øyeren naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 05.12.1975. Formålet med verneområdet er å bevare Norges største innlandsdelta med dets varierte plante- og dyresamfunn.

I henhold til verneforskriften kap. IV nr. 1.1. er vegetasjon på land og i vann fredet mot all skade og ødeleggelse som ikke følger av tillatt ferdsel eller visse andre spesifiserte aktiviteter/tiltak.

Verneforskriften kap. IV nr. 2.2. forbyr inngrep i grunnen, og kap. IV nr. 2.1 nevner forbud mot legging av jordkabler spesielt. Statsforvalteren kan gi dispensasjon fra verneforskriften etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Kunnskapen om naturmangfoldet i området er god. Området hvor tiltaket skal utføres ligger innenfor området Merkja i Nordre Øyeren naturreservat. Nordre Øyeren naturreservat er et av Norges viktigste funksjonsområder for fugl og har siden 1985 hatt en internasjonal vernestatus som Ramsarområde. Merkja er en stor og åpen evje som er avsondret fra resten av Svelle/Øyeren av en lang jernbanefylling. Området er en mosaikk av flere natur- og vegetasjonstyper, med mudderflater, kroksjøer, flomdammer og meandrerende elvepartier og naturbeitemark. Merkja er et viktig raste- og hekkeområde for fugl. Det er gyteområde for fisk og leveområde for amfibier, blant annet spissnutefrosk. Deler av Merkja er beite for storfe.

Gravearbeidene vil skje i et tidligere bearbeidet område oppå en forhøyning. Området er beite for storfe. Vegetasjonen på forhøyningen er gressdominert med forekomst av typiske engarter som ryllik, hvitkløver, løvetann og tistler. Engkransmose er dominerende. Tett på anleggsområdet er det fuktige områder som kan huse flere rødlistearter som myrstjerneblom og beikfiol. Begge disse artene har en begrenset utbredelse i Norge og er truet av både direkte arealbeslag og opphør av beite. En forutsetning for å ikke komme i konflikt med disse sjeldne plantene er derfor å unngå inngrep i fuktige områder, og at gravingen kun skjer på forhøyningen. Vika som går inn knapt 20 meter fra tiltaksområdet har stor verdi for fugle- og insektlivet. Det er sannsynlig at gravearbeidene vil kunne påvirke vika både med støy og avrenning under anleggsperioden. Om anleggsperioden legges utenfor trekk- og hekkeperioden vil det dempe påvirkningen på naturmangfoldet. Det er antatt at området raskt vil få en naturlig revegetering. Ifølge beskrivelsen i søknaden vil området fremstå slik det gjør i dag når anleggsperioden er over.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Tiltaket søkes utført på bearbeidet grunn hvor det allerede ligger kummer og vannledninger. Risikoen for presedensvirkninger vurderes derfor som liten. Tiltaket har et begrenset omfang, og forstyrrelsen på miljøet vil være forbigående. Etter vår vurdering vil tiltaket ikke kunne bidra til at den samlede belastningen på økosystemet blir for stor, forutsatt at vilkårene under avsnittet «Vedtak» oppfylles.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Alle kostnader ved tiltaket bæres av tiltakshaveren, jf. § 11.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk. Tiltaket kan tillates dersom vilkårene beskrevet under avsnittet «Vedtak» oppfylles.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til å legge ny vannledning i Nordre Øyeren naturreservat i samsvar med søknad av 02.09.2021. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Alle former for gravearbeider og terrengskader i de fuktige områdene av tiltaksområdet skal unngås.
- Legg tilbake massene lagvis slik de lå før gravingen, med matjorda som toppdekke. Området skal ikke såes til, frøbanken i matjorda gjør at området gror til med stedegen vegetasjon.
- Arbeidet må ikke føre til uønsket drenering.
- Gjennomføring av tiltaket skal ikke føre til spredning av fremmede arter til naturreservatet. Tiltakshaver har ansvar for å overvåke om det etablerer seg fremmede arter i tiltaksområdet i tre år fra tiltaket gjennomføres. Tiltakshaver plikter å fjerne eventuelle fremmede arter som etablerer seg i tiltaksområdet de tre første årene etter at tiltaket er utført. Fjerning av fremmede arter skal skje på forsvarlig måte i tråd med «best practice» for arten det gjelder. Statsforvalteren skal informeres ved fjerning av fremmede arter som skjer de første tre årene etter tiltaket.
- Tiltaket skal utføres i perioden 15. oktober og 15. mars.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Toril Elisabet Hasle
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

Rørtrase fra eksisterende pumpestasjon til kummer innenfor reservatgrensen (utsnitt fra søknaden).

